

ระเบียบวิธีวิจัยและลักษณะโดยทั่วไปของข้อมูล

แหล่งข้อมูล

การศึกษานี้จะใช้ข้อมูลจากการสำรวจของโครงการสถานภาพสตรีและภาวะเจริญพันธุ์ของสตรีไทย (A Survey on the Status of Women and Fertility in Thailand; SWAFT) ซึ่งดำเนินงานโดยสถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ.2536 โครงการนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการศึกษาเปรียบเทียบสถานภาพสตรีและภาวะเจริญพันธุ์ของประเทศในทวีปเอเชีย 5 ประเทศ ได้แก่ ไทย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ อินเดีย และ ปากีสถาน ในส่วนของประเทศไทยโครงการนี้เป็นการสำรวจระดับประเทศ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยสัมภาษณ์สตรีที่กำลังสมรสที่มีอายุ 15-44 ปี จำนวน 2,800 ราย และสามีอีกจำนวนครึ่งหนึ่งของสตรีตัวอย่างทั้งหมด โดยเก็บข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ แต่สำหรับข้อมูลที่จะนำมาศึกษาในครั้งนี้จะใช้เฉพาะในส่วน of ข้อมูลเชิงปริมาณและเฉพาะแบบสอบถามของสตรีเข้าข่ายเท่านั้น

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลของโครงการ SWAFT

ตัวอย่างของโครงการสำรวจสถานภาพสตรีและภาวะเจริญพันธุ์ของสตรีไทย(SWAFT) เป็นตัวอย่างระดับประเทศ ซึ่งเลือกจำนวนตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ตัวอย่างของโครงการสำรวจประชากรและการอนามัยในประเทศไทย (TDHS) พ.ศ.2530 เป็นกรอบการเลือกตัวอย่างจากแต่ละเขตตัวอย่าง 6 เขตตัวอย่าง คือ กรุงเทพมหานคร เขตเมืองอื่น และเขตชนบทของ 4 ภาค (ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้) และในแต่ละเขตตัวอย่างได้เลือกหน่วยตัวอย่าง(ซึ่งคือหมู่บ้านหรือชุมชนอาคาร)โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย มาเขตตัวอย่างละ 8 หน่วยตัวอย่าง จากนั้นจึงเลือกครัวเรือนตัวอย่างประมาณ 100 ครัวเรือนต่อหน่วยตัวอย่าง ทั้งนี้จะสุ่มเลือกสัมภาษณ์สตรีที่กำลังสมรสอายุ 15-44 ปี หรือสตรีเข้าข่าย 1 คนต่อครัวเรือนเท่านั้น (นภาพร ชโยวรรณ, มาลินี วงษ์สิทธิ์ และวิพรรณ ประจวบเหมาะ รูปโฟโล, 2538: 2-3) โดยรวมตัวอย่างของโครงการ SWAFT สัมภาษณ์ครัวเรือนตัวอย่างได้ทั้งหมด 4,898 ครัวเรือน สตรีที่กำลังสมรส อายุ 15-44 ปีจำนวน 2,800 ราย และสามีของสตรีที่ถูกสัมภาษณ์ 1,475 ราย

แบบสอบถามของโครงการ SWAFT

แบบสอบถามของโครงการ SWAFT นี้มีด้วยกัน 4 ชุด คือ แบบสอบถามครัวเรือน แบบสอบถามบุคคล (แบบสอบถามสตรี แบบสอบถามสามี) แบบสอบถามชุมชน และแนวทางการสนทนากลุ่ม ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้จะใช้เฉพาะแบบสอบถามสตรีเท่านั้น

แบบสอบถามสตรี ประกอบด้วย 11 ส่วนดังนี้ :

ส่วนที่ A และ B	ข้อมูลภูมิหลังของสตรี
ส่วนที่ C	ประวัติการมีบุตร
ส่วนที่ D	การป้องกันการปฏิสนธิ
ส่วนที่ E	การทำงานของสตรี
ส่วนที่ F	ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว
ส่วนที่ G	ประวัติการแต่งงาน
ส่วนที่ H	เรื่องต่าง ๆ ระหว่างชายและหญิง
ส่วนที่ J	ประวัติของสามีผู้ให้สัมภาษณ์
ส่วนที่ K	ที่อยู่อาศัยและทรัพย์สิน
ส่วนที่ L	การสังเกตของนักสำรวจ

คำถ่วงน้ำหนักของโครงการ SWAFT

เนื่องด้วยลักษณะของการออกแบบการสุ่มตัวอย่างของ SWAFT ที่กำหนดให้แต่ละเขตตัวอย่าง (domain) มีจำนวนตัวอย่างใกล้เคียงกัน และมีการเลือกครัวเรือนและสตรีตัวอย่างเพิ่มเติมในบางหน่วยตัวอย่าง ตลอดจนมีความแตกต่างกันระหว่างหน่วยตัวอย่างในเรื่องระดับการสัมภาษณ์ได้ ดังนั้นเพื่อให้ผลที่ได้เป็นค่าของตัวแทนระดับประเทศ จึงต้องมีการถ่วงน้ำหนักตัวอย่าง โดยใช้ข้อมูลการกระจายของสตรีกำลังสมรสอายุ 15-44 ปี ตามเขตตัวอย่างจากสำมะโนประชากรประเทศไทย พ.ศ. 2533 เป็นฐานในการคำนวณค่าถ่วงน้ำหนัก โดยมีข้อสมมติให้ตัวอย่างของสตรีกำลังสมรสอายุ 15-44 ปี ที่สัมภาษณ์ได้ทั้งหมด มีการกระจายตามเขตตัวอย่างเหมือนการกระจายของสตรีสมรสอายุ 15-44 ปีของสำมะโนประชากรประเทศไทย พ.ศ. 2533 และค่าถ่วงน้ำหนักนี้ถูกกำหนดในลักษณะที่จะให้จำนวนรวมของสตรีที่ถ่วงน้ำหนักเท่ากับจำนวนสตรีที่สัมภาษณ์ได้จริง (นภาพร ชโยวรรณและคณะ, 2538: 9)

* ดูรายละเอียดในภาคผนวก ค

ข้อจำกัดในการศึกษา

1. การศึกษาความคาดหวังของสตรีในเรื่องการเกื้อหนุนในยามสูงอายุจากบุตร อาศัย ข้อมูลจากโครงการสำรวจสถานภาพสตรีและภาวะเจริญพันธุ์ของสตรีไทย(SWAFT) ซึ่งเก็บข้อมูล เฉพาะสตรีอายุระหว่าง 15-44 ปีเท่านั้น จึงทำให้การศึกษาคั้งนี้ไม่สามารถศึกษาสตรีกำลังสมรสที่มีอายุมากกว่านั้นได้ เช่น อายุ 45-59 ปี เป็นต้น

2. กลุ่มสตรีที่เป็นตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้เป็นสตรีที่กำลังสมรส (Currently married) คั้ง นั้นในการศึกษาคั้งนี้จึงมิได้นำคุณลักษณะต่าง ๆ ของสถานภาพสมรสอื่น ๆ เช่น หม้าย หย่า และ แยกกันอยู่ เป็นต้น เข้ามาประกอบในการศึกษาคั้งนี้ เพราะขาดข้อมูลสำหรับสตรีที่อยู่ใน สถานภาพสมรสอื่น ๆ ซึ่งการมีสถานภาพสมรสนี้น่าจะมีความสัมพันธ์กับความคาดหวังการเกื้อ หนุนในยามสูงอายุด้วย

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ

ในการศึกษาคั้งนี้ได้กำหนดตัวแปรอิสระไว้ทั้งหมด 10 ตัวแปรด้วยกัน ได้แก่ อายุของสตรี การศึกษาของสตรี การทำงานของสตรี รายได้ของสตรี สถานภาพ สตรี เพศของบุตร สถานภาพทางเศรษฐกิจของครัวเรือน การมีผู้สูงอายูอาศัยอยู่ในครัว เรือน เขตที่อยู่อาศัย และ ภาค ซึ่งได้จากคำถามจากแบบสอบถามโครงการสำรวจสถานภาพ สตรีและภาวะเจริญพันธุ์ของสตรีไทย (SWAFT)

2. ตัวแปรตาม

การศึกษาคั้งนี้มีตัวแปรตาม คือ ความคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุจาก บุตร ซึ่ง แบ่งเป็น 2 กลุ่มคั้งนี้คือ ความคาดหวังพึ่งบุตรในภาพรวม และความคาดหวังพึ่งบุตรแต่ ละประเภท โดยได้มาจากข้อคำถาม H7 ที่ว่า “ต่อไปนี่ใครถามถึงเรื่องต่าง ๆ ที่ท่านคาดหวังเมื่อ ท่านอยู่ในวัยสูงอายุ” ซึ่ง มีข้อคำถามย่อย 6 ข้อ ที่ถามถึงความคาดหวังในยามสูงอายุจากบุตรใน เรื่องที่อยู่อาศัย การดูแลยามเจ็บป่วยและการเงิน จำแนกตามเพศของบุตร จากแบบสอบถามส่วน บุคคลในส่วนที่สัมภาษณ์สตรี ของโครงการสำรวจสถานภาพสตรีและภาวะเจริญพันธุ์ของ สตรีไทย (SWAFT) พ.ศ.2536 สถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การวัดตัวแปร

ก) ตัวแปรอิสระ : สถานภาพทางเศรษฐกิจของครัวเรือน

การวัดสถานภาพทางเศรษฐกิจของครัวเรือนจากรายได้ของแต่ละครัวเรือนโดยตรง เป็นปัญหาที่สำคัญประการหนึ่งในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากการศึกษาวิจัยที่ผ่านมา มักจะพบว่า ข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ของครัวเรือนมักจะมีแนวโน้มที่จะรายงานต่ำกว่าความเป็นจริง ซึ่งทำให้ผลการศึกษาเบี่ยงเบนไปได้ ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้ จึงใช้ตัวแปรสถานภาพทางเศรษฐกิจของครัวเรือนแทน ซึ่งเป็นวิธีที่สามารถวัดทางอ้อมได้ เพราะ เป็นการสร้างมาตรวัดระดับความมั่นคงของครัวเรือน โดยพิจารณาจากเครื่องใช้ที่มีอยู่ในครอบครอง ทั้งนี้การเป็นเจ้าของเครื่องใช้เหล่านี้ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับอำนาจการซื้ออันเป็นผลมาจากรายได้ของครัวเรือน เครื่องใช้ที่มีไว้ในครอบครอง ได้แก่ โทรทัศน์ รถมอเตอร์ไซด์ ตู้เย็น รถยนต์ จักรเย็บผ้า และสเตริโอ ซึ่งได้มาจากการสอบถามผู้ถูกสัมภาษณ์ถึงสิ่งของเครื่องใช้ที่มีอยู่ในครอบครองของครัวเรือน(จากข้อคำถาม K1b ถึง K1k) และได้ให้คะแนนการครอบครองสิ่งของเครื่องใช้แต่ละอย่างเหล่านี้โดยทำเป็นตัวแปรทวิ (Dummy Variable) กล่าวคือ สิ่งของเครื่องใช้แต่ละอย่าง ถ้ามีอยู่ในครอบครองจะได้ 1 คะแนน และ ถ้าไม่มีอยู่ในครอบครองจะได้ 0 คะแนน จากนั้นพิจารณาความสัมพันธ์ของคะแนนการครอบครองสิ่งของเครื่องใช้กับกลุ่มรายได้ครัวเรือน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ก หน้า 101) และจัดแบ่งระดับหรือกลุ่มในตัวแปรนี้ออกเป็น 4 กลุ่มด้วยกัน คือ ระดับต่ำ ระดับค่อนข้างต่ำ ระดับค่อนข้างสูง และ ระดับสูง

ข) ตัวแปรอิสระ : สถานภาพของสตรี

การวัดตัวแปรอิสระเกี่ยวกับสถานภาพของสตรี จะเป็นดัชนีที่สร้างขึ้นจากตัวแปรเกี่ยวกับการมีอำนาจทางเศรษฐกิจ สังคม และความมีอิสระในด้านต่างๆ ของสตรี ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ใช้ตัวบ่งชี้ถึงสถานภาพสตรีมาทั้งหมด 9 ตัว ได้แก่ ผู้ควบคุมรายได้ของสตรี ผู้ควบคุมรายได้ของสามี การมีสิทธิมีเสียงในการใช้จ่ายเงินของครัวเรือน ความมีอิสระของสตรีที่จะซื้อเสื้อผ้า ความมีอิสระของสตรีที่จะซื้อ เครื่องประดับ ความสามารถเลี้ยงตนเองและบุตร โดยไม่พึ่งพาสามี การเคยไม่กล้าแสดงความเห็นขัดแย้งกับสามี การเคยถูกสามีทุบตี และสตรีเป็นผู้ตัดสินใจขั้นสุดท้ายเกี่ยวกับจำนวนบุตรที่จะมี โดยในแต่ละตัวแปรได้จัดกลุ่มหรือให้คะแนนเป็นตัวแปรทวิ (Dummy Variable) ตัวแปรทั้ง 9 ตัวแปรมาจากคำถาม และมีการจัดกลุ่มหรือให้คะแนนดังนี้

ตัวแปร	คำถาม	การจัดกลุ่มให้คะแนน	
1. ผู้ควบคุมรายได้ของสตรี(CTRLINC)	E8. เมื่อท่านทำงานมีรายได้ ท่านให้เงินทั้งหมดกับสามีหรือคนอื่นในบ้านเป็นคนถือไว้ หรือให้เพียงบางส่วน และเก็บไว้เองบางส่วนหรือท่านเก็บไว้เองทั้งหมด	สตรี =1	อื่นๆ =0
2. ผู้ควบคุมรายได้ของสามี(CTRLHINC)	E9b. เมื่อสามีของท่านทำงานมีรายได้ สามีของท่านให้เงินทั้งหมดที่หามาได้กับท่าน หรือให้เพียงบางส่วน หรือเขาเก็บไว้เองทั้งหมด	สตรี =1	อื่นๆ =0
3. การมีสิทธิ์มีเสียงในการใช้จ่ายเงินของ ครัวเรือน(SAYHINC)	F1a. ท่านมีสิทธิ์ มีเสียง หรือไม่ว่าจะใช้เงินรายได้ทั้งหมดของครัวเรือนอย่างไร	มี =1	ไม่มี =0
4. ความมีอิสระของสตรีที่จะซื้อเสื้อผ้า(FRBUYC)	F2. ถ้าท่านต้องการซื้อของสำหรับตัวท่านเอง เช่น เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย ท่านรู้สึกมีอิสระที่จะซื้อหาของเหล่านั้นโดยไม่ต้องปรึกษาสามีหรือไม่	มี =1	ไม่มี =0
5. ความมีอิสระของสตรีที่จะซื้อเครื่องประดับ (FRBUYJW)	F3. ถ้าท่านต้องการซื้อเครื่องประดับชิ้นเล็ก (เช่น สร้อยทอง แหวน เพชรพลอย)สำหรับตัวท่านเอง ท่านรู้สึกมีอิสระที่จะหาซื้อของเหล่านั้นโดยไม่ต้องปรึกษาสามีหรือไม่	มี =1	ไม่มี =0
6. ความสามารถเลี้ยงตนเองและบุตร โดยไม่พึ่งพาสามี (SELFREL)	F4. ท่านคิดว่าท่านจะสามารถเลี้ยงตนเอง(และถูกๆ)โดยไม่ต้องพึ่งพาสามีได้หรือไม่	ได้ =1	ไม่ได้ =0
7. เคยไม่กล้าแสดงความเห็นขัดแย้งกับสามี (AFRAID)	F7. เคยมีบ้างหรือไม่ ที่เมื่อท่านและสามีเห็นไม่ตรงกันแต่ท่านไม่กล้าแสดงออกอย่างเปิดเผย เพราะกลัวสามีท่านโกรธ	ไม่เคย =1	เคย =0
8. การเคยถูกสามีทุบตี (BEATEN)	F8. ท่านกับสามีของท่านเคยทะเลาะกันถึงขั้นที่สามีทุบตีท่านบ้างหรือไม่	ไม่เคย =1	เคย =0
9. สตรีเป็นผู้ตัดสินใจขั้นสุดท้ายเกี่ยวกับจำนวนบุตรที่จะมี (WDNCHD)	F6ad. ใครเป็นคนตัดสินใจขั้นสุดท้ายเกี่ยวกับจำนวนลูกที่จะมี	สตรี =1	อื่นๆ =0

ที่มา : นภาพร ชโยวรรณ, มาลินี วงษ์สิทธิ์และวิพรรณ ประจวบเหมาะ รุฟโฟโล. รายงานโครงการศึกษาสถานภาพสตรีและภาวะเจริญพันธุ์ในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร :

หมายเลขสถาบัน 229/38 สถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538. หน้า 125-128.

เมื่อให้คะแนนในแต่ละข้อเรียบร้อยแล้ว ก็รวมคะแนนตั้งแต่ข้อคำถาม E8-F6ad เข้าด้วยกันมีคะแนนเต็มทั้งหมด 9 คะแนน จากนั้นจึงจัดแบ่งระดับของสถานภาพสตรี หรือกลุ่มในตัวแปรนี้ออกเป็น 4 กลุ่ม คือ ระดับต่ำ ระดับปานกลาง ระดับค่อนข้างสูง และ ระดับสูง

ค) ตัวแปรตาม : ความคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุกาบุตร

การวัดตัวแปรตามเกี่ยวกับความคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุกาบุตร จะเป็นการรวมคะแนนของในแต่ละด้านเข้าด้วยกัน ซึ่งรายละเอียดในแต่ละขั้นตอนของการให้คะแนนพอสรุปได้ดังนี้ : 1.การให้คะแนนความคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุกาบุตรในแต่ละด้าน

ตัวแปร	คำถาม	การจัดกลุ่มให้คะแนน	
ความคาดหวังด้านที่อยู่อาศัย	H7a. ท่านคาดหวังที่จะอาศัยอยู่กับลูกชายของท่านในยามแก่ชราหรือไม่ H7d. ท่านคาดหวังที่จะอาศัยอยู่กับลูกสาวของท่านในยามแก่ชราหรือไม่	หากคาดหวังจะอยู่กับลูกชายในข้อH7a และ/หรือคาดหวังจะอยู่กับลูกสาวในข้อ H7d ⇨ คาดหวังพึ่งพาบุตรด้านที่อยู่อาศัย = 1	ในกรณีทั้งข้อ H7a และH7d คอบว่าไม่คาดหวังที่จะพึ่งพาถูก,ไม่แน่ใจ, ไม่คาดหวังว่าจะมีลูกสาวและลูกชาย ⇨ คาดหวังพึ่งพาบุตรด้านที่อยู่อาศัย = 0
คาดหวังด้านการดูแลยามเจ็บป่วย	H7b. ท่านคาดหวังที่จะให้ลูกชายของท่านเป็นผู้ดูแล ถ้าท่านป่วยหรือช่วยตนเองไม่ได้ในยามแก่ชราหรือไม่ H7e. ท่านคาดหวังที่จะให้ลูกสาวของท่านเป็นผู้ดูแล ถ้าท่านป่วยหรือช่วยตนเองไม่ได้ในยามแก่ชราหรือไม่	หากคาดหวังว่าลูกชายดูแลยามเจ็บป่วยในข้อH7bและ/หรือคาดหวังว่าลูกสาวดูแลยามเจ็บป่วย ในข้อH7e ⇨ คาดหวังพึ่งพาบุตรด้านการดูแลยามเจ็บป่วย = 1	ในกรณีทั้งข้อ H7b และH7e คอบว่าไม่คาดหวังที่จะพึ่งพาถูก,ไม่แน่ใจ, ไม่คาดหวังว่าจะมีลูกสาวและ ลูกชาย ⇨คาดหวังพึ่งพาบุตรด้านการดูแลยามเจ็บป่วย = 0
คาดหวังด้านการเงิน	H7c. ท่านคาดหวังที่จะให้ลูกชายของท่านส่งเสียทางการเงินในยามแก่ชราหรือไม่ H7f. ท่านคาดหวังที่จะให้ลูกสาวของท่านส่งเสียทางการเงินในยามแก่ชราหรือไม่	หากคาดหวังว่าลูกชายส่งเสียการเงินในข้อH7c และ/หรือคาดหวังว่าลูกสาวส่งเสียการเงินในข้อH7f ⇨คาดหวังพึ่งพาบุตรด้านการเงิน = 1	ในกรณีทั้งข้อ H7c และH7f คอบว่าไม่คาดหวังที่จะพึ่งพาถูก,ไม่แน่ใจ, ไม่คาดหวังว่าจะมีลูกสาวและ ลูกชาย ⇨ความคาดหวังพึ่งพาบุตรด้านการเงิน = 0

2. การรวมคะแนนความคาดหวังทุกด้าน

เมื่อให้คะแนนในแต่ละด้านเรียบร้อยแล้ว ก็จะรวมคะแนนในแต่ละด้านเข้าด้วยกัน แล้วจึงนำข้อมูลที่ได้อาณาวิเคราะห์ทางสถิติ โดยการรวมคะแนนตั้งแต่ ความคาดหวังด้านที่อยู่อาศัย, ความคาดหวังด้านการดูแลสุขภาพเจ็บป่วยและความคาดหวังด้านการเงิน เข้าด้วยกันมีคะแนนเต็มทั้งหมด 3 คะแนน จากนั้นแบ่งคะแนนเป็น 4 กลุ่มด้วยกันคือ

ก. ความคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุกจากบุตรทุกด้าน	ระดับคะแนน 3 คะแนน
ข. ความคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุกจากบุตรสองด้าน	ระดับคะแนน 2 คะแนน
ค. ความคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุกจากบุตรด้านเดียว	ระดับคะแนน 1 คะแนน
ง. ไม่มีความคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุกจากบุตรทุกด้าน	ระดับคะแนน 0 คะแนน

การวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ได้ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูล ดังนี้ คือ

1. การประมวลผลข้อมูลเบื้องต้น โดยในการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลนี้ใช้ตารางร้อยละ และค่าเฉลี่ย อธิบายถึงลักษณะของประชากรตัวอย่าง ได้แก่ อายุของสตรี การศึกษาของสตรี การทำงานของสตรี รายได้ของสตรี สถานภาพของสตรี เพศของบุตร สภาพเศรษฐกิจของครัวเรือน การมีผู้สูงอายุอาศัยอยู่ในครัวเรือน เขตที่อยู่อาศัย และภาค นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงตารางร้อยละของความคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุในแต่ละด้าน ซึ่งได้แก่ ด้านที่อยู่อาศัย ด้านการเงิน และด้านการดูแลสุขภาพเมื่อยามเจ็บป่วย

2. แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทางประชากร เศรษฐกิจ สังคม และภูมิหลังครัวเรือนของสตรีกับความคิดเห็นหรือทัศนคติเกี่ยวกับความคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุจากบุตรในภาพรวม โดยการวิเคราะห์และนำเสนอแบบตารางไขว้ (Cross-Tabulation) เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามการศึกษา และใช้ค่า Tau-C ทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของความแตกต่างระหว่างตัวแปรที่ระดับค่ากว่า 0.05 ซึ่ง หมายความว่า ความสัมพันธ์ของตัวแปรตามและตัวแปรอิสระมีโอกาสเป็นไปได้ หรือ มีความเชื่อถือได้ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 95 ของตัวอย่างที่ศึกษา ส่วนการเสนอค่าความมีนัยสำคัญทางสถิติเสนอในรูปแบบ P-value ซึ่ง การวิเคราะห์เบื้องต้นนี้จะปรากฏรายละเอียดในบทที่ 3 (ทั้งนี้จะใช้ค่า Tau-C แทนค่า Chi-square เนื่องจากเป็นการวัดทัศนคติ)

3. วิเคราะห์และนำเสนอความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระหลายตัวพร้อม ๆ กัน กับ ตัวแปรตาม (ความคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุจากบุตร) ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ

3.1 ความคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุจากบุตรในภาพรวมว่า คาดหวังการเกื้อหนุนจากบุตรทุกด้าน หรือ คาดหวังการเกื้อหนุนจากบุตรบางด้าน หรือ ไม่คาดหวังการเกื้อหนุนจากบุตรเลย

3.2 ความคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุจากบุตรแต่ละประเภท ได้แก่ คาดหวังด้านที่อยู่อาศัย, คาดหวังด้านการดูแลสุขภาพเจ็บป่วย และคาดหวังด้านการเงิน

โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยแบบลอจิต (Multinomial Logit Regression) ซึ่งเป็นวิธีการที่เหมาะสมที่สุดที่จะใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เพราะ ตัวแปรตามที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นตัวแปรที่มีมาตรการวัดแบบนามมาตราและแบบจัดอันดับ ซึ่ง การใช้ Multinomial Logit Regression มีข้อดีคือ สามารถใช้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรได้ แม้ว่าตัวแปรอิสระและตัวแปรตามจะมีระดับการวัดอยู่ในระดับตัวแปรแบบนามมาตรา หรือ การจัดอันดับ และแม้แต่ข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์มีลักษณะการกระจายที่เบ้ ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยลอจิตก็สามารถจัดปัญหาดังกล่าวได้ ทั้งยังแสดงผลการวิเคราะห์ในรูปของโอกาส หรือ ความน่าจะเป็นที่จะเกิดขึ้นของตัวแปรตามได้ด้วย

ลักษณะทั่วไปของข้อมูล

ในการศึกษาคั้งนี้ลักษณะทั่วไปของสตรีที่ตกเป็นตัวอย่างและผลการวิเคราะห์ที่นำเสนอได้จำแนกออกเป็น 2 ลักษณะด้วยกันคือ 1) จำแนกตามปัจจัยภูมิหลังทางประชากร เศรษฐกิจ และ สังคมของสตรี ซึ่งได้แก่ อายุ การศึกษา การทำงานของสตรี รายได้ของสตรี สถานภาพสตรี และเพศของบุตร 2) จำแนกตามปัจจัยภูมิหลังครัวเรือนของสตรี ซึ่งได้แก่ สถานภาพทางเศรษฐกิจของครัวเรือน การมีผู้สูงอายุอยู่ในครัวเรือน เขตที่อยู่อาศัยและ ภาค โดยที่จำนวนตัวอย่างในแต่ละหมวดตัวแปรที่ปรากฏในตารางต่างๆ จะเป็นการแสดงจำนวนตัวอย่าง ร้อยละและค่าเฉลี่ยต่างๆ ที่ได้จากการถ่วงน้ำหนักแล้ว (Weighted percent) ดังมีรายละเอียดในแต่ละประเด็นดังต่อไปนี้

1) ปัจจัยภูมิหลังทางประชากร เศรษฐกิจและสังคมของสตรี

1.1 อายุของสตรี

กลุ่มสตรีที่ตกเป็นตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 2,800 ราย มีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 31.6 ปี เป็นสตรีที่มีอายุ 25-34 ปี ในสัดส่วนมากที่สุด คือ ร้อยละ 43.6 รองลงมาอยู่ในกลุ่มอายุ 25-44 ปี ร้อยละ 37.1 ที่เหลือเป็นสตรีในกลุ่มอายุ 15-24 ปี ร้อยละ 19.3 ของสตรีที่สัมภาษณ์ได้ทั้งหมด

1.2 การศึกษาของสตรี

ในด้านการศึกษาของสตรี พบว่า สตรีตัวอย่างโดยเฉลี่ยมีจำนวนปีที่ศึกษาเท่ากับ 5.7 ปี และส่วนใหญ่เป็นสตรีที่มีการศึกษา 4-6 ปีในสัดส่วนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 73.4 รองลงมาคือสตรีที่มีการศึกษา 7-12 ปี ร้อยละ 11.5 ที่เหลือร้อยละ 7.8 และร้อยละ 7.3 เป็นสตรีที่มีการศึกษา 13 ปีขึ้นไป และการศึกษาน้อยกว่า 4 ปี ตามลำดับ

1.3 การทำงานของสตรี

เมื่อพิจารณาสตรีตามการทำงาน พบว่า สตรีตัวอย่างมากกว่าครึ่งหนึ่ง คือ ร้อยละ 59.1 ทำงานในภาคเกษตรกรรม รองลงมาคือ ร้อยละ 35.4 ทำงานนอกภาคเกษตรกรรม ที่เหลือ ร้อยละ 5.3 ไม่ได้ทำงาน

1.4 รายได้ของสตรี

เมื่อพิจารณารายได้ต่อปีของสตรี พบว่า สตรีตัวอย่างมีรายได้เฉลี่ยต่อปี เท่ากับ 37,331 บาท และส่วนใหญ่ร้อยละ 33.1 มีรายได้ต่อปีอยู่ระหว่าง 3,401-14,500 บาท รองลงมา ร้อยละ 33.0 มีรายได้ต่อปีระหว่าง 14,501-60,000 บาท และ ร้อยละ 14.1 มีรายได้ต่อปีต่ำกว่า หรือเท่ากับ 3,400 บาท ตามด้วย ร้อยละ 13.7 มีรายได้ต่อปีตั้งแต่ 60,001 บาทขึ้นไป ที่เหลือ ร้อยละ 6.1 เป็นสตรีที่ไม่มีรายได้หรือไม่ได้ทำงาน

1.5 สถานภาพสตรี

เมื่อพิจารณาสตรีตามสถานภาพสตรี ซึ่งวัดด้วยดัชนีที่สร้างขึ้นจากตัวแปรเกี่ยวกับการมีอำนาจทางเศรษฐกิจ สังคมและ การมีอิสระในด้านต่าง ๆ ของสตรี ได้แก่ ผู้ควบคุมรายได้ของสตรี ผู้ควบคุมรายได้ของสามี การมีสิทธิมีเสียงของสตรีในการใช้จ่ายเงินของครัวเรือน ความมีอิสระของสตรีที่จะซื้อเสื้อผ้า ความมีอิสระของสตรีที่จะซื้อเครื่องประดับ ความสามารถเลี้ยงตนเอง และบุตรโดยไม่พึ่งพาสามี เคยไม่กล้าแสดงความคิดเห็นขัดแย้งกับสามี การเคยถูกสามีทุบตี และสตรีเป็นผู้ตัดสินใจขั้นสุดท้ายเกี่ยวกับจำนวนบุตรที่จะมี ทั้งนี้ในแต่ละตัวแปรได้จัดกลุ่มหรือให้คะแนนเป็นตัวแปรทวิ (Dummy Variable) ซึ่งการให้คะแนนคำตอบของตัวแปรต่าง ๆ และการกระจายข้อมูลของตัวแปรต่าง ๆ ที่นำมาสร้างดัชนีสถานภาพสตรีได้แสดงไว้ใน ภาคผนวก ข จากดัชนีนี้เอง ทำให้ทราบว่า สตรีตัวอย่างส่วนมาก ร้อยละ 29.8 มีสถานภาพสตรีระดับสูง รองลงมา คือ ร้อยละ 29.6 มีสถานภาพระดับค่อนข้างสูง ตามด้วย ร้อยละ 23.2 มีสถานภาพสตรีระดับปานกลาง ที่เหลือร้อยละ 17.4 มีสถานภาพสตรีระดับต่ำ

1.6 เพศของบุตร

เมื่อพิจารณาเพศของบุตรที่มี พบว่า สตรีส่วนใหญ่ร้อยละ 36.5 มีทั้งบุตรชายและบุตรสาว รองลงมา ร้อยละ 28.9 มีเฉพาะบุตรชายอย่างน้อย 1 คน ที่เหลือร้อยละ 24.2 และ ร้อยละ 10.8 มีเฉพาะบุตรสาวอย่างน้อย 1 คน และไม่มีบุตร ตามลำดับ

ตารางที่ 1 การกระจายร้อยละของสตรีกำลังสมรสอายุ 15-44 ปี จำแนกตามปัจจัยภูมิหลังทางประชากร เศรษฐกิจ และสังคมของสตรี

ลักษณะภูมิหลังทางประชากร เศรษฐกิจ และสังคมของสตรี	ร้อยละ (ถ่วงน้ำหนัก)	(จำนวนสตรี)
<u>อายุของสตรี</u>		
15-24 ปี	19.3	(539)
25-34 ปี	43.6	(1,221)
35-44 ปี	37.1	(1,040)
รวม	100.0	(2,800)
อายุเฉลี่ย(ปี)	31.6	
<u>การศึกษาของสตรี</u>		
น้อยกว่า 4 ปี	7.3	(203)
4-6 ปี	73.4	(2,054)
7-12 ปี	11.3	(322)
13 ปีขึ้นไป	7.8	(218)
รวม	100.0	(2,798)*
การศึกษาเฉลี่ย(ปี)	5.7	
<u>การทำงานของสตรี</u>		
ไม่ได้ทำงาน	5.3	(149)
ทำงานนอกภาคเกษตรกรรม	35.4	(991)
ทำงานในภาคเกษตรกรรม	59.1	(1,656)
รวม	100.0	(2,796)*

* ไม่รวมกรณีที่ตอบว่า “ไม่ทราบ,ไม่ตอบ”

ตารางที่ 1(ต่อ) การกระจายร้อยละของสตรีกำลังสมรสอายุ 15-44 ปี จำแนกตามลักษณะภูมิหลังทางประชากร เศรษฐกิจ และสังคมของสตรี

ลักษณะภูมิหลังทางประชากร เศรษฐกิจ และสังคมของสตรี	ร้อยละ (ถ่วงน้ำหนัก)	(จำนวนสตรี)
รายได้ของสตรี		
ไม่มีรายได้หรือไม่ได้ทำงาน	6.1	(169)
ต่ำกว่า หรือเท่ากับ 3,400 บาท/ปี	14.1	(387)
3,401-14,500 บาท/ปี	33.1	(910)
14,501-60,000 บาท/ปี	33.0	(904)
60,001 บาทขึ้นไป/ปี	13.7	(375)
รวม	100.0	(2,744)*
รายได้เฉลี่ย(บาท ต่อ ปี)	37,331	
สถานภาพสตรี		
ต่ำ	17.4	(487)
ปานกลาง	23.2	(650)
ค่อนข้างสูง	29.6	(829)
สูง	29.8	(834)
รวม	100.0	(2,800)
เพศของบุตร		
ไม่มีบุตร	10.3	(289)
มีเฉพาะบุตรชายอย่างน้อย 1 คน	28.9	(810)
มีเฉพาะบุตรสาวอย่างน้อย 1 คน	24.2	(678)
มีทั้งบุตรชายและบุตรสาว	36.5	(1,023)
รวม	100.0	(2,800)

* ไม่รวมกรณีที่ตอบว่า “ไม่ทราบ”

2) ปัจจัยภูมิหลังครัวเรือนของสตรี

2.1 สถานภาพทางเศรษฐกิจของครัวเรือน

สถานภาพทางเศรษฐกิจของครัวเรือนเป็นมาตรวัดระดับความมั่นคงของครัวเรือน โดยพิจารณาจากสิ่งของเครื่องใช้ที่มีอยู่ในครอบครอง ต่าง ๆ ทั้งหมด 6 ประเภท ได้แก่ โทรทัศน์ ตู้เย็น สเตอริโอ มอเตอร์ไซค์ จักรเย็บผ้า และรถยนต์ ซึ่งการครอบครองทรัพย์สินเหล่านี้ ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับอำนาจการซื้ออันเป็นผลมาจากรายได้ของครัวเรือน ทั้งนี้ได้ให้คะแนนการครอบครองสิ่งของเครื่องใช้แต่ละอย่างเหล่านี้ โดยทำเป็นตัวแปรทวิ (Dummy Variable) กล่าวคือ สิ่งของเครื่องใช้แต่ละอย่าง ถ้ามีอยู่ในครอบครองจะได้ 1 คะแนน และถ้าไม่มีอยู่ในครอบครอง จะได้ 0 คะแนน จากนั้นนำมาหาความสัมพันธ์ของคะแนนการครอบครองสิ่งของเครื่องใช้กับกลุ่ม รายได้ครัวเรือน ซึ่งการให้คะแนนคำตอบของข้อคำถามต่างๆ และการกระจายข้อมูลของตัวแปรต่าง ๆ ที่นำมาสร้างดัชนีสถานภาพทางเศรษฐกิจของครัวเรือนได้แสดงไว้ในภาคผนวก ก ภายหลังจากที่ใช้ดัชนีนี้วัดสถานภาพทางเศรษฐกิจของครัวเรือนสตรีตัวอย่างพบว่า สตรีส่วนใหญ่ ร้อยละ 36.4 มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของครัวเรือนระดับค่อนข้างต่ำ รองลงมา ร้อยละ 35.4 และ ร้อยละ 14.6 มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของครัวเรือนระดับค่อนข้างสูง และระดับต่ำ ตามลำดับ ที่เหลือร้อยละ 13.6 มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของครัวเรือนระดับสูง

2.2 การมีผู้สูงอายุอาศัยอยู่ในครัวเรือน

พบว่า ร้อยละ 78.6 เป็นสตรีที่ไม่มีผู้สูงอายุอาศัยอยู่ในครัวเรือนด้วย ที่เหลือร้อยละ 21.4 มีผู้สูงอายุอาศัยร่วมอยู่ในครัวเรือนด้วย

2.3 เขตที่อยู่อาศัย

เมื่อพิจารณาสตรีตามเขตที่อยู่อาศัย พบว่า สตรีตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 82.9 อาศัยอยู่ในชนบท รองลงมาคือสตรีที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 9.8 ที่เหลือ คือ สตรีที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองอื่น ร้อยละ 7.3

2.4 ภาค

การกระจายตัวของสตรีตัวอย่าง จำแนกตามภาคที่อาศัยอยู่ พบว่า สัดส่วนของสตรีอาศัยอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือสูงสุด คือ ร้อยละ 36.0 รองลงมา คือ สตรีที่อาศัยอยู่ในภาคกลาง ร้อยละ 29.7 ในภาคเหนือ ร้อยละ 21.9 และภาคใต้ ร้อยละ 12.4 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 การกระจายร้อยละของสตรีกำลังสมรสอายุ 15-44 ปี จำแนกตามปัจจัยภูมิหลังครัวเรือนของสตรี

ลักษณะภูมิหลังครัวเรือนของสตรี	ร้อยละ (ถ่วงน้ำหนัก)	(จำนวนสตรี)
<u>สถานภาพทางเศรษฐกิจของครัวเรือน</u>		
ต่ำ	14.6	(410)
ค่อนข้างต่ำ	36.4	(1,018)
ค่อนข้างสูง	35.4	(990)
สูง	13.6	(382)
รวม	100.0	(2,800)
<u>การมีผู้สูงอายุอาศัยอยู่ในครัวเรือน</u>		
มีผู้สูงอายุอาศัยอยู่ในครัวเรือน	21.4	(599)
ไม่มีผู้สูงอายุอาศัยอยู่ในครัวเรือน	78.6	(2,201)
รวม	100.0	(2,800)
<u>เขตที่อยู่อาศัย</u>		
เขตชนบท	82.9	(2,320)
เขตเมืองอื่น	7.3	(205)
กรุงเทพมหานคร	9.8	(275)
รวม	100.0	(2,800)
<u>ภาค</u>		
ภาคเหนือ	21.9	(613)
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	36.0	(1,007)
ภาคกลาง(รวมกรุงเทพมหานคร)	29.7	(833)
ภาคใต้	12.4	(347)
รวม	100.0	(2,800)

3) ความคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุจากบุตร

ความคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุจากบุตรในการศึกษาครั้งนี้ มีทั้งหมด 3 ด้าน ได้แก่ ด้านที่อยู่อาศัย ด้านการเงิน และด้านการดูแลสุขภาพเจ็บป่วย ดังมีรายละเอียดในแต่ละด้านดังนี้

3.1 ความคาดหวังด้านที่อยู่อาศัย

มาจากข้อคำถาม H7a “ท่านคาดหวังที่จะอาศัยอยู่กับลูกชายของท่านในยามแก่ชราหรือไม่” และ คำถาม H7d “ท่านคาดหวังที่จะอาศัยอยู่กับลูกสาวของท่านในยามแก่ชราหรือไม่” ผลการศึกษา (ตารางที่ 3) พบว่า สตรีตัวอย่างส่วนใหญ่ ตอบว่า คาดหวังด้านที่อยู่อาศัยจากบุตรชายและบุตรสาว ร้อยละ 81.3 ที่เหลือร้อยละ 18.7 ตอบว่า ไม่คาดหวังพึ่งบุตรด้านที่อยู่อาศัย

3.2 ความคาดหวังด้านการดูแลสุขภาพเจ็บป่วย

มาจากข้อคำถาม H7b “ท่านคาดหวังที่จะให้ลูกชายของท่านเป็นผู้ดูแล ถ้าท่านป่วยหรือช่วยตนเองไม่ได้ในยามแก่ชราหรือไม่” และ คำถาม H7e “ท่านคาดหวังที่จะให้ลูกสาวของท่านเป็นผู้ดูแล ถ้าท่านป่วยหรือช่วยตนเองไม่ได้ในยามแก่ชราหรือไม่” ผลการศึกษา (ตารางที่ 3) พบว่า สตรีตัวอย่างเกือบทั้งหมด ตอบว่า คาดหวังด้านการดูแลสุขภาพเจ็บป่วยจากบุตรชายหรือบุตรสาว ร้อยละ 93.2 ที่เหลือร้อยละ 6.8 ตอบว่า ไม่คาดหวังพึ่งบุตรด้านการดูแลสุขภาพเจ็บป่วย

3.3 ความคาดหวังด้านการเงิน

มาจากข้อคำถาม H7c “ท่านคาดหวังที่จะให้ ลูกชายของท่านส่งเสียทางการเงินในยามแก่ชรา หรือไม่” และ คำถาม H7f “ท่านคาดหวังที่จะให้ลูกสาวของท่านส่งเสียทางการเงินในยามแก่ชราหรือไม่” ผลการศึกษา (ตารางที่ 3) พบว่า สตรีตัวอย่างส่วนใหญ่ ตอบว่า คาดหวังด้านการเงินจากบุตรชายหรือบุตรสาว ร้อยละ 78.3 ที่เหลือร้อยละ 21.7 ตอบว่า ไม่คาดหวังพึ่งบุตรด้านการเงิน

จากการพิจารณาถึงความคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุทั้ง 3 ประเภดังกล่าวข้างต้น เป็นที่น่าสังเกตว่า สตรีคาดหวังที่จะพึ่งพาบุตรในเรื่อง การดูแลสุขภาพเจ็บป่วยมากที่สุดเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ด้านที่อยู่อาศัย และด้านการเงินตามลำดับ

ตารางที่ 3 การกระจายร้อยละของสตรีกำลังสมรสอายุ 15-44 ปี จำแนกตามความคาดหวัง การเกื้อหนุนในขามสูงอายุจากบุตรในแต่ละด้าน

ความคาดหวังการเกื้อหนุนใน ขามสูงอายุจากบุตรด้านต่างๆ	คาดหวัง	ไม่คาดหวัง	รวม	(จำนวนสตรี)
ด้านที่อยู่อาศัย	81.3	18.7	100.0	(2,791)
ด้านการดูแลสุขภาพเจ็บป่วย	93.2	6.8	100.0	(2,792)
ด้านการเงิน	78.3	21.7	100.0	(2,791)

ความคาดหวังการเกื้อหนุนในขามสูงอายุจากบุตรในภาพรวม เกิดจากการรวม ความคาดหวังในแต่ละด้านเข้าด้วยกัน ซึ่งมีทั้งหมด 3 ด้าน ได้แก่ ด้านที่อยู่อาศัย, ด้านการเงิน และ ด้านการดูแลสุขภาพเจ็บป่วย จากนั้นแบ่งความคาดหวังเป็น 4 กลุ่มด้วยกัน ดังนี้ (ดูรายละเอียดในวิธีการวัดตัวแปร หน้า 27)

1. ความคาดหวังการเกื้อหนุนจากบุตรทุกด้าน (ด้านที่อยู่อาศัยและการเงินและการดูแลสุขภาพเจ็บป่วย)
2. ความคาดหวังการเกื้อหนุนจากบุตรสองด้าน (ด้านที่อยู่อาศัยและการเงิน หรือ ด้านที่อยู่อาศัยและการดูแลสุขภาพเจ็บป่วย หรือ ด้านการเงินและการดูแลสุขภาพเจ็บป่วย)
3. ความคาดหวังการเกื้อหนุนจากบุตรด้านเดียว (ด้านที่อยู่อาศัย หรือ ด้านการเงิน หรือ ด้านการดูแลสุขภาพเจ็บป่วย)
4. ไม่คาดหวังการเกื้อหนุนจากบุตรเลย

ผลการศึกษา (ตารางที่ 4) แสดงให้เห็นว่า สตรีส่วนใหญ่คาดหวังจากบุตรทุกด้าน ร้อยละ 70.3 รองลงมาคือ คาดหวังจากบุตร 2 ด้าน ร้อยละ 17.0 ตามด้วยคาดหวังจากบุตร 1 ด้าน คิดเป็นร้อยละ 7.8 ที่เหลือร้อยละ 4.9 ไม่คาดหวังจากบุตรเลย

ตารางที่ 4 การกระจายร้อยละของสตรีกำลังสมรสอายุ 15-44 ปี จำแนกตามความคาดหวัง การเกื้อหนุนในยามสูงอายุจากบุตร

ความคาดหวังการเกื้อหนุน ในยามสูงอายุจากบุตร	ร้อยละ (จำนวนสตรี)
คาดหวังจากบุตรทุกด้าน	70.3 (1,961)
คาดหวังจากบุตร 2 ด้าน	17.0 (474)
คาดหวังจากบุตร 1 ด้าน	7.8 (217)
ไม่คาดหวังเลย	4.9 (136)
รวม	100.0 (2,788)

เพื่อที่จะให้ภาพที่ชัดเจนขึ้นของความคาดหวังจากบุตร 2 ด้านและความคาดหวังจากบุตร 1 ด้าน ข้อมูลลำดับต่อไปที่จะเสนอในตารางที่ 5 จึงเสนอรายละเอียดของประเภทความคาดหวังตามจำนวนความคาดหวัง โดยในกลุ่มสตรีที่มีความคาดหวังจากบุตร 2 ด้าน พบว่า สตรีส่วนใหญ่คาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุจากบุตรด้านที่อยู่อาศัยและด้านการดูแลสุขภาพเจ็บป่วยสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 57.2 รองลงมา คือคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุจากบุตรด้านการดูแลสุขภาพเจ็บป่วยและด้านการเงิน ร้อยละ 39.1 ส่วนคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุจากบุตรด้านที่อยู่อาศัยและด้านการเงินมีเพียงร้อยละ 3.7 สำหรับสตรีที่มีความคาดหวังจากบุตร 1 ด้าน พบว่า สตรีคาดหวังที่จะพึ่งพาบุตรในเรื่อง การดูแลสุขภาพเจ็บป่วยมากที่สุดเป็นอันดับแรก ร้อยละ 83.7 รองลงมาคือคาดหวังพึ่งบุตรด้านการเงิน ร้อยละ 8.7 และคาดหวังด้านที่อยู่อาศัย ร้อยละ 7.6 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 การกระจายร้อยละของสตรีกำลังสมรสอายุ 15-44 ปี จำแนกตามประเภทของ
ความคาดหวังตามความคาดหวัง 1 ด้านและ 2 ด้าน

ความคาดหวังการเกื้อหนุน ในขามสูงอายุจากบุตร	ร้อยละ (ถ่วงน้ำหนัก)	(จำนวนสตรี)
คาดหวังจากบุตรทุกด้าน (ด้านที่อยู่อาศัย, ด้านการเงิน, ด้านการดูแลสุขภาพเจ็บป่วย)	70.3	(1,961)
คาดหวังจากบุตร 2 ด้าน	17.0	(474)
-ด้านที่อยู่อาศัยและด้านการดูแลสุขภาพเจ็บป่วย	57.2 (271)	
-ด้านที่อยู่อาศัยและด้านการเงิน	3.7 (18)	
-ด้านการดูแลสุขภาพเจ็บป่วยและด้านการเงิน	39.1 (185)	
คาดหวังจากบุตร 1 ด้าน	7.8	(217)
-ด้านที่อยู่อาศัย	7.6 (17)	
-ด้านการเงิน	8.7 (19)	
-ด้านการดูแลสุขภาพเจ็บป่วย	83.7 (181)	
ไม่คาดหวังเลย	4.9	(136)